

Zgodnie z art.26 ustawy z dnia 14 grudnia 2016r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017r. poz.59) szkoła podstawowa od 1 września 2017r. realizuje program wychowawczo-profilaktyczny obejmujący:

- 1. treści i działania o charakterze wychowawczym skierowane do uczniów,*
- 2. treści i działania o charakterze profilaktycznym dostosowane do potrzeb rozwojowych uczniów, przygotowane w oparciu o przeprowadzoną diagnozę potrzeb i problemów występujących w danej społeczności szkolnej, skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców.*

Program wychowawczo – profilaktyczny

Szkoły Podstawowej nr 1

im. Gen. B. Prugara – Ketlinga w Sanoku

w roku szkolnym 2017/18

Program wychowawczo – profilaktyczny Szkoły Podstawowej nr 1 w Sanoku opisuje w sposób całościowy wszystkie treści i działania o charakterze wychowawczym i profilaktycznym, których podejmuje się szkoła i jest realizowany przez wszystkich nauczycieli, na każdym przedmiocie.

Podstawowe ukierunkowania szkolnego programu wychowawczo -profilaktycznego zostały określone w ustawach oświatowych, rozporządzeniach oraz innych aktach prawnych, takich jak:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Ustawa Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r.
3. Karta Nauczyciela.
4. Rozporządzenie MEN w sprawie ramowego statutu szkoły publicznej.
5. Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych z 14 lutego 2017 r.
6. Deklaracja Praw Człowieka z 10 grudnia 1948 r.
7. Konwencja o Prawach Dziecka z 20 listopada 1989 r.
8. Priorytetowe zadania z zakresu nadzoru pedagogicznego ustalone przez Ministra Edukacji Narodowej - rok szkolny 2017/2018.
9. Statut szkoły.

1. Wprowadzenie do programu.

Szkoła Podstawowa nr 1 w Sanoku, to placówka twórczego i wszechstronnego rozwoju ucznia, przygotowująca do dalszej nauki i życia we współczesnym społeczeństwie. Szkoła będzie placówką krzewiącą idee humanistyczne, kierującą się w swojej działalności następującymi zasadami:

- każde dziecko jest dobre na miarę swoich możliwości,
- wspieramy pełny rozwój naszych uczniów.

Nasza szkoła stanie się szkołą przyjazną dziecku, w której najważniejszymi podmiotami będą uczniowie i nauczyciele. Będą uczyć się i pracować w atmosferze wzajemnej tolerancji i poszanowania prawa do godności osobistej. W naszej szkole kształcenie będzie jednocześnie wychowaniem, które ma posłużyć temu, aby uczeń stawał się pełnowartościowym człowiekiem. W tym celu nasze środowisko szkolne musi stać się środowiskiem twórczym, w którym każdy z podmiotów będzie mógł realizować się według własnych potrzeb. W celu właściwego realizowania zamierzonych działań nasza szkoła stanie się szkołą bezpieczną i przyjazną dla ucznia.

Program wychowawczo – profilaktyczny zakłada także realizację priorytetów Podkarpackiego Kuratora Oświaty. W związku z tym w podjętych działaniach zostały uwzględnione następujące zagadnienia: bezpieczeństwa w Internecie, korzystania z portali społecznościowych, doradztwa zawodowego, wzmocnienia wychowawczej roli szkoły oraz podnoszenia jakości edukacji włączającej w szkole.

2. Rozdział 1. Misja i wizja szkoły.

Misja szkoły.

Celem misji jest dostosowanie programów nauczania do przyszłych potrzeb młodzieży, zachęcanie do wysiłku, stymulowanie kreatywności uczniów, służenie społeczności lokalnej. Dążenie do tego, aby Szkoła cieszyła się uznaniem środowiska lokalnego i zaufaniem rodziców, a jej pracownicy mieli satysfakcję z wykonywanej pracy.

Wizja szkoły.

Szkoła dostosowana do zmian cywilizacyjnych, w nowoczesny sposób przygotowująca dzieci i młodzież do wyzwań, jakie stawia dorosłość. Szkoła osiąga wysokie wyniki w zakresie nauczania, wychowania i opieki, kształtuje postawy patriotyczne, prozdrowotne, ekologiczne, realizuje edukację informatyczną oraz językową, stymuluje wszechstronny rozwój ucznia, skutecznie przeciwdziała patologiom społecznym, oferuje uczniowi atrakcyjne metody nauki, rozwija jego zainteresowania oraz zachęca go do przyjmowania aktywnych i twórczych postaw. Rozwija wrażliwość na potrzeby innych ludzi oraz angażuje do czynnej, dobrowolnej i bezinteresownej pomocy innym w ramach działań podejmowanych w ramach wolontariatu.

3. **Rozdział 2. Zadania Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego.**

1. **Założenia ogólne.**

Zgodnie ze wskazaniami działalność wychowawczo-profilaktyczna w naszej szkole polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganiu ucznia w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

1. *fizycznej* - ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych;
2. *psychicznej* - ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmocnieniu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności;
3. *społecznej*- ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych;
4. *aksjologicznej* - ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

Szkoła prowadzi systematyczną działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną wśród uczniów, rodziców, nauczycieli i innych pracowników szkoły. Działalność ta odbywać się będzie w formie pogadarek, zajęć warsztatowych, treningów umiejętności, debat, szkoleń, spektakli teatralnych, a także w innych postaciach uwzględniających wykorzystywanie aktywnych metod pracy.

2. **Zadania:**

Wychowanie dziecka należy przede wszystkim do rodziców, a szkoła stanowi dla nich instytucję o charakterze wspierającym. Szkoła powinna dawać uczniowi możliwość pełnego rozwoju wszystkich sfer: dbać zarówno o jego rozwój intelektualny i duchowy, jak i fizyczny. *Szkolny program wychowawczo – profilaktyczny* musi te cele przełożyć na konkretne działania, tak, by odpowiadały potrzebom środowiska.

Profilaktyka ściśle wiąże się z wychowaniem. Realizowana na terenie szkoły powinna prowadzić do utrwalenia pożądanych postaw i zachowań koniecznych do prawidłowego funkcjonowania. Działania podejmowane przez szkołę skierowane więc będą przede wszystkim na kształtowanie umiejętności podstawowych i specyficznych, takich jak: podejmowanie decyzji i rozwiązywanie problemów, twórcze i krytyczne myślenie, porozumiewanie się i utrzymywanie dobrych relacji interpersonalnych, świadomość i empatia, radzenie sobie z emocjami i sytuacjami.

Celem działań profilaktycznych jest ochrona przed wszelkimi zakłóceniami rozwoju, ochrona przed zagrożeniem i reagowaniem na nie.

Najważniejsze cele wychowawczo – profilaktyczne, do których powinni dążyć nauczyciele, wspierając w tym zakresie obowiązki rodziców, to:

- stwarzanie w szkole środowiska wszechstronnego rozwoju osobowego,
- wspomaganie ucznia w rozwijaniu umiejętności adoptowania się do wymagań nowej szkoły tak, aby znalazł w niej swoje miejsce pozwalające mu aktywnie działać i realizować się,
- wskazywanie na mocne strony uczniów,
- inicjowanie i realizacja przedsięwzięć, dzięki którym uczniowie będą mogli aktywizować się, rozwijać, realizować swoje pasje i zainteresowania,

- pomoc w kompensowaniu słabych stron,
- doskonalenie umiejętności interpersonalnych (w relacji z rówieśnikami i dorosłymi),
- rozwijanie umiejętności dokonywania wyboru i kształtowania własnych poglądów zgodnych z uznanymi przez szkołę wartościami,
- uczenie odpowiedzialności,
- rozwijanie umiejętności obrony swojego stanowiska (kształtowanie postawy asertywnej),
- dbanie o przestrzeganie dobrych obyczajów i kultury osobistej,
- uświadomienie młodzieży zagrożeń współczesnego świata, wskazanie sposobów ich unikania i właściwego na nie reagowania,
- wpajanie nawyków higienicznego trybu życia,
- zapoznanie z prawami ucznia i dziecka,
- uczenie zasad demokracji i dbanie o ich przestrzeganie,
- kształtowanie wrażliwości na potrzeby innych,
- kształtowanie w uczniach współodpowiedzialności za dobre imię szkoły oraz wizerunku szkoły w społeczności lokalnej,
- kształtowanie poczucia przynależności do miejscowości, w której się mieszka, Polski i Europy,
- budowanie silnych więzi społecznych,
- dezaprobata dla zachowań nieakceptowanych społecznie,
- czynne uczestnictwo w życiu szkoły, kościoła i In.,
- pozyskiwanie rodziców jako sojuszników działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły,
- wdrażanie do planowania własnej drogi edukacyjnej i zawodowej,
- kształtowanie umiejętności radzenia sobie ze zmieniającą się rzeczywistością oraz niepokojami i trudnościami wieku dojrzewania.

3. Diagnoza sytuacji wychowawczej.

Każdego roku przeprowadzana jest diagnoza środowiska, analizuje się potrzeby i zasoby szkoły z obszaru wychowania i profilaktyki w szkole na podstawie:

1. badań ankietowych skierowanych do rodziców na temat oczekiwań rodziców w realizacji treści profilaktycznych i wychowawczych,
2. spostrzeżeń wychowawcy na temat klasy,
3. analizy stanu wychowania w szkole:
 - obserwacji bieżących zachowań uczniów na terenie szkoły, analiza uwag wpisanych do dziennika,
 - sprawozdań półrocznych opracowanych przez wychowawcę.

W wyniku diagnozy i ewaluacji programu wychowawczo -profilaktycznego wyłoniono następujące obszary problemowe:

1. brak motywacji do nauki;
2. niskie potrzeby edukacyjne:
 - niewystarczająca komunikacja interpersonalna w relacji uczeń – uczeń;
 - w niektórych przypadkach nierespektowane są przez uczniów normy społeczne, w tym zachowania agresywne uczniów;

- niska frekwencja uczestnictwa rodziców w spotkaniach z wychowawcami, nauczycielami i specjalistami
- niedostateczna wiedza uczniów na temat zagadnień związanych z cyberprzemocą oraz korzystania z mediów społecznościowych
- rozszerzyć działania na rzecz profilaktyki uzależnień, przemocy, otyłości (sposoby ostrzeżenia pedagoga, wychowawców, analiza wyników ankiet).

4. Kryteria efektywności.

1. Wszyscy uczniowie naszej szkoły są poddani oddziaływaniom tego programu.
2. Wszyscy nauczyciele realizują *Program Wychowawczo - Profilaktyczny*, a w szczególności nauczyciele wychowawcy uwzględniają jego treści podczas planowania i realizacji klasowych planów pracy.
3. Rodzice uczniów naszej szkoły znają i akceptują program oraz czynnie współpracują przy jego realizacji.

5. Zadania i obowiązki podmiotów realizujących program.

1. Dyrektor szkoły:

1. dba o prawidłowe funkcjonowanie szkoły, o poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły, o kształtowanie twórczej atmosfery pracy w szkole,
2. wspiera finansowo i organizacyjnie działania profilaktyczne w środowisku szkolnym,
3. stwarza warunki do prawidłowej realizacji Konwencji Praw Dziecka oraz umożliwianie uczniom podtrzymywania poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i religijnej,
4. kontroluje wypełnianie przez uczniów obowiązku szkolnego,
5. organizuje szkolenia dla nauczycieli,
6. dba o zapewnienie bezpieczeństwa na terenie szkoły;

2. Pedagog i psycholog szkolny:

1. prowadzi badania i działania diagnostyczne uczniów, w tym diagnozowanie, indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów w celu określenia mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów oraz przyczyn niepowodzeń edukacyjnych lub trudności w funkcjonowaniu uczniów, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu przedszkola, szkoły i placówki;
2. Diagnozuje sytuacje wychowawcze w szkole w celu rozwiązywania problemów wychowawczych stanowiących barierę i ograniczających aktywne i pełne uczestnictwo ucznia w życiu szkoły;
3. udziela uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb;
4. podejmuje działania z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży;
5. minimalizuje skutki zaburzeń rozwojowych, zapobiega zaburzeniom zachowania oraz inicjuje różne formy pomocy w środowisku szkolnym i pozaszkolnym uczniów;
6. inicjuje i prowadzi działania mediacyjne i interwencyjne w sytuacjach kryzysowych;
7. pomaga rodzicom i nauczycielom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień uczniów;
8. wspiera nauczycieli, wychowawców w:
 - rozpoznawaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów w celu określenia mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów oraz przyczyn niepowodzeń edukacyjnych lub trudności

w funkcjonowaniu uczniów, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu przedszkola, szkoły i placówki,

- udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

3) Nauczyciel:

1. ma obowiązek reagowania na widoczne u dzieci przejawy niedostosowania społecznego,
2. wspiera swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów,
3. udziela pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych, w oparciu o rozpoznane potrzeby uczniów,
4. odpowiada za życie, zdrowie i bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w szkole i poza jej terenem w czasie uroczystości szkolnych, wyjść, wycieczek szkolnych,
5. świadczy pomoc psychologiczno - pedagogiczną w bieżącej pracy z uczniem;

4) Wychowawca klasy:

1. prowadzi we współdziałaniu z pedagogiem szkolnym szkolenia i konsultacje dla rodziców,
2. dąży w swojej pracy do integracji zespołu klasowego, sprawuje opiekę wychowawczą nad powierzonymi mu uczniami szkoły poprzez tworzenie warunków wspomagających ich rozwój i przygotowuje uczniów do życia w rodzinie i w społeczeństwie,
3. poznaje warunki życia i nauki swoich wychowanków,
4. uczy pozytywnego myślenia i stawiania na sukces poprzez rozwijanie poczucia własnej wartości,
5. realizuje w toku pracy wychowawczej treści i cele programowe programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły,
6. koordynuje pomoc psychologiczno - pedagogiczną w swojej klasie;

5) Rodzice:

1. współdziałają z nauczycielami i wychowawcą w sprawach wychowania i kształcenia dzieci,
2. dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego swoich dzieci.

4. **Rozdział 3.**

1. **Treści i działania o charakterze wychowawczo –profilaktycznym dla uczniów klas I - III.**

Zadania	Sposoby realizacji zadań	Odpowiedzialni za wykonanie
Wzajemne poznanie się.	1. Uczniowie biorą udział w zabawach integrujących grupę lub zespół klasowy. 2. Udział w uroczystościach klasowych i szkolnych.	nauczyciele
Tworzenie warunków rozwoju indywidualnych zainteresowań.	1.Prowadzenie kół zainteresowań, dodatkowych zajęć sportowych, świetlicowych. 2. Indywidualna praca z uczniem wybitnie uzdolnionym - przygotowanie go do konkursów. Organizacja i uczestnictwo w różnego rodzaju konkursach.	nauczyciele
Poznanie reguł zachowania w miejscach	1. Uczniowie stosują formy dobrego zachowania. 2. Biorą udział w imprezach kulturalnych	nauczyciele,

publicznych.	z zachowaniem zasad bezpieczeństwa i dobrego zachowania.	pedagog szkolny, rodzice
Przeciwdziałanie agresji i przemocy utrudniające życie we współczesnym świecie.	1. Praca nad doskonaleniem swojego charakteru. 2. Uczestnictwo w zajęciach mających na celu wyeliminowanie niepożądanych zachowań.	nauczyciele, pedagog szkolny, rodzice
Bezpieczeństwo.	1. Nauczyciele zapoznają uczniów z regulaminami. 2. Organizacja pogadarek, zajęć warsztatowych dotyczących bezpieczeństwa. 3. Realizacja programu „Bezpieczny Uczeń - Bezpieczna Szkoła” przy współpracy z Policją, Strażą Miejską, Strażą Pożarną. 4. Zapoznanie uczniów z telefonami alarmowymi, z zasadami pierwszej pomocy. 5. Zapoznanie z zasadami BHP na lekcjach.	nauczyciele, pedagog szkolny, rodzice
Wdrażanie ucznia do samodzielności.	1. Uczestnictwo w pogadankach dotyczących samodzielności w wykonywaniu czynności samoobsługowych i pracy na lekcji. 2. Samodzielne korzystanie z biblioteki szkolnej - uczniowie poznają zasoby i zachęceni są do czytelnictwa. 3. Samodzielne korzystanie ze stołówki szkolnej.	nauczyciele, pedagog szkolny, rodzice
Tolerancja dla inności. Prawa dziecka.	1. Zapoznanie z prawami dziecka wynikającymi z Konwencji o Prawach Dziecka. 2. Poznanie obowiązków ucznia. 3. Uświadomienie dzieciom, do kogo mogą się zwrócić z prośbą o pomoc. 4. Uczestniczenie w pogadankach na temat tolerancji szacunku dla drugiego człowieka.	nauczyciele, pedagog szkolny, rodzice
Dbłość o dobry klimat w szkole.	1. Badanie samopoczucia ucznia w szkole. 2. Obserwacja zachowań na tle rówieśników. 3. Współpraca z Samorządem Uczniowskim – sekcją klas I - III.	nauczyciele, pedagog szkolny, rodzice
Kształtowanie postaw obywatelsko –	1. Uczniowie kultywują tradycje związane z najbliższą	nauczyciele

patriotycznych.	okolicą, krajem. 2. Poznają symbole narodowe i europejskie. 3.Uczestniczą w uroczystościach o charakterze szkolnym i państwowym.	
Przygotowanie uczniów do praktycznego wykorzystania wiedzy.	1.Nauczanie informatyki od I klasy. 2.Uczestniczenie w spektaklach teatralnych. 3.Korzystanie z różnorodnych źródeł informacji.	nauczyciele, pedagog szkolny, rodzice
Propagowanie zdrowego stylu życia.	1.Praca na zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych, w organizacjach działających w szkole. 2.Uczestnictwo w konkursach profilaktycznych. 3.Realizacja programów: „Mleko w szkole”, „Owoce w szkole”. 4.Kształcenie i wzmacnianie norm przeciwnych paleniu oraz picia alkoholu wśród najmłodszych poprzez pogadanki.	nauczyciele, pedagog szkolny, rodzice
Eliminowanie napięć psychicznych spowodowanych niepowodzeniami szkolnymi oraz trudnościami w kontaktach z rówieśnikami.	1.Organizacja zajęć: dydaktyczno –wyrównawczych, zajęć korekcyjno –kompensacyjnych, z zakresu profilaktyki logopedycznej, terapii logopedycznej, z zakresu psychologii 2.Indywidualne rozmowy z pedagogiem, psychologiem. 3.Współpraca z poradnią psychologiczno – pedagogiczną.	nauczyciele, pedagog szkolny, rodzice
Pomoc rodzicom, nauczycielom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych.	1.Bieżące informowanie rodziców o sytuacji dziecka w szkole i poza nią. 2.Dostarczenie aktualnych informacji rodzicom, nauczycielom, opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych poprzez spotkania ze specjalistami. 3.Indywidualne rozmowy z uczniem i rodzicem. 4.Konsultacje dla rodziców. 5.Podejmowanie wspólnych inicjatyw w zakresie rozwiązywania trudności lub eliminowania zagrożeń. 6.Zapoznanie rodziców z Konwencją o Prawach Dziecka, Statutem Szkoły i regulaminami, programami.	nauczyciele, pedagog szkolny, rodzice

	<p>6. Udostępnianie wykazu instytucji, gdzie można uzyskać pomoc specjalistyczną.</p> <p>7. Doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania niebezpiecznych środków i substancji, a także norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego poprzez uczestnictwo np. w radach szkoleniowych, kursach i szkoleniach.</p>	
Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.	Ochrona ofiar przemocy: rozmowa z uczniem, konsultacje z rodzicami, w razie konieczności wszczęcie procedury „Niebieskiej karty”.	nauczyciele, pedagog szkolny, rodzice

2. Treści i działania o charakterze wychowawczo –profilaktycznym dla uczniów klas IV – VIII i klas gimnazjalnych

ZADANIA	FORMA REALIZACJI	Odpowiedzialni za wykonanie
Wspieranie rozwoju intelektualnego ucznia	<ul style="list-style-type: none"> • diagnozowanie uczniów pod względem uzdolnień, • analizowanie wyników nauczania, frekwencji, zaangażowania na poszczególnych zajęciach, • poszerzanie wiedzy i umiejętności poprzez udział w pracach kół zainteresowań oraz innych formach ciekawych zajęć pozalekcyjnych. konkursach szkolnych i pozaszkolnych, olimpiadach, zawodach, • stosowanie różnorodnych form i metod pracy (aktywizujących), • wspieranie w zakresie uczestnictwa w różnych formach kultury popularnej (świadomy odbiór programów telewizyjnych - rozrywkowych typu reality show, reklamy, seriali, itp.) i wysokiej, przekazywanie wiadomości o praktycznym zastosowaniu zdobytej wiedzy i umiejętności w aspekcie dalszego kształcenia, wyboru zawodu oraz w przyszłym życiu (preorientacja szkolna i zawodowa), • diagnoza wiedzy uczniów o możliwościach dalszego kształcenia, posiadanych predyspozycji do wykonywania przyszłego zawodu, • organizowanie pomocy w nauce – zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, pomoc koleżeńska, dostosowanie wymagań do zdolności i potrzeb edukacyjnych uczniów. 	nauczyciele, wychowawcy, pedagog szkolny, rodzice

<p>Wspieranie rozwoju moralnego, emocjonalnego i duchowego ucznia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznawanie problemów wychowawczych i podejmowanie systematycznych i skutecznych działań w tym zakresie, • zachęcanie do głębszego poznania siebie, pracy nad własnym rozwojem intelektualnym moralnym, duchowym, odkrywanie osobistych możliwości, • kształtowanie i umacnianie poczucia własnej wartości, zaufania do siebie, • przybliżanie postaw i zachowań współczesnych autorytetów moralnych oraz powoływanie się na historyczne, literackie i filmowe postacie mogące być przykładem do naśladowania, wskazywanie lokalnych autorytetów, • przybliżanie pojęć dobra i zła, ukazywanie tych wartości w życiu, obserwacja i ocena zachowań ludzkich, • wpajanie zasady, że człowiek jest więcej wart z racji tego jaki jest, niż ze względu na to co posiada, • opieranie się w pracy z uczniem na jego mocnych stronach, stosowanie pochwał, wzmocnienie pozytywne, • prowadzenie zajęć doskonalących zasady dobrego zachowania; uczenie sztuki savoir vivre'u; własny przykład nauczyciela, • organizacja imprez i uroczystości szkolnych oraz klasowych dotyczących różnorodnych świąt, tradycji i obyczajów (w tym regionalnych) m.in. Andrzejkę, Mikołajki, Wigilijne spotkania klasowe, Walentynki, Dzień Chłopaka, Dzień Kobiet, • uczenie metod radzenia sobie ze złością, gniewem, by uczucia te nie przeradzały się w formę agresji (słownej, fizycznej), • zajęcia integracyjne, • wpajanie uczniom takich wartości jak życzliwość, szacunek dla drugiego człowieka, uczciwość, uprzejmość, • uczenie dbałości o własną godność, • przestrzeganie zasady jasnego precyzowania celu i wyrażania się, • kształtowanie umiejętności aktywnego słuchania, • zwalczanie złości – okazywanie gniewu w sposób nie naruszający praw innych ludzi, • tolerancja odmienności. 	<p>nauczyciele</p> <p>wychowawcy</p> <p>katecheci</p> <p>rodzice</p>
<p>Wspieranie rozwoju społecznego ucznia.</p> <p>Podnoszenie poziomu bezpieczeństwa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie postaw prospołecznych, umiejętności zgodnego współżycia w zespole poprzez prowadzenie zajęć doskonalących umiejętności interpersonalne, • uczenie sztuki dyskusji, umiejętności prezentacji własnych poglądów i rozumienia poglądów innych osób, przygotowanie do publicznych wystąpień, • wpajanie postaw tolerancji i szacunku wobec 	<p>nauczyciele</p> <p>wychowawcy</p> <p>rodzice</p> <p>biblioteka szkolna</p>

	<p>innych ludzi, ich poglądów oraz wartości ogólnoludzkich (Deklaracja Praw Człowieka, Konwencja o Prawach Dziecka),</p> <ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie zajęć z zakresu komunikacji międzyludzkiej (uczenie słuchania innych osób i umiejętności wypowiedzenia się na forum grupy, przekłamanie w przekazywaniu informacji), • przekazanie uczniom informacji, na temat rozsądnego i odpowiedzialnego korzystania z technologii informacyjnych i komunikacyjnych - bezpieczeństwo w sieci oraz cyberprzemoc (<i>cyberbullying</i>) wśród nastolatków (m.in. portale społecznościowe, blogi, czaty, komunikatory, smsy), • wyrabianie wśród uczniów poczucia odpowiedzialności za bezpieczeństwo i zdrowie własne oraz innych (np. realizacja programów profilaktycznych, zajęcia z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia), • stwarzanie przez wychowawców możliwości pełnienia przez uczniów określonych funkcji na rzecz klasy, szkoły, • włączanie uczniów do współpracy - samodzielne podejmowanie przez uczniów pewnych zadań (organizacja wycieczek, dyskotek), samodzielna realizacja i ponoszenie konsekwencji, • rozwijanie i wspieranie działalności wolontariackiej uczniów poprzez udział w akcjach organizowanych przez różne stowarzyszenia i organizacje, • uczestnictwo w projektach edukacyjno - wychowawczych proponowanych przez organizacje oświatowe np. CEO, • organizowanie zajęć i spotkań w ramach doradztwa edukacyjno-zawodowego (m.in. zapoznanie z ofertą zawodów i szkół, pedagogizacja rodziców). • realizacja projektu „Przemocy mówimy NIE!” - prowadzonego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sanoku, • uczenie dokonywania wyborów między alternatywami, • uczenie skutecznego odmawiania, unikania presji grupy, • uczenie sposobów negocjacyjnego rozwiązywania konfliktów, • uświadomienie uczniom konieczności przeciwstawiania się agresywnym zachowaniom kolegów oraz szukania najlepszych sposobów niesienia pomocy ofiarom przemocy, • kształcenie postaw prospołecznych i nieagresywnych strategii rozwiązywania problemów życia codziennego, • kształtowanie umiejętności konstruktywnego rozwiązywania konfliktów rówieśniczych, 	psycholog
--	---	-----------

	<p>rodzinnych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • przypomnienie nauczycielom i rodzicom procedur postępowania w sytuacjach agresji, przemocy, wagarów i innych patologii szkolnych, • podejmowanie działań interwencyjnych z zastosowaniem procedur, • monitorowanie sytuacji wychowawczej ukierunkowane na identyfikowanie obszarów zagrożeń, okresowe analizowanie stanu bezpieczeństwa w szkole, • rzetelne pełnienie dyżurów nauczycielskich przy drzwiach wejściowych i na korytarzu, obserwacja uczniów podczas zajęć i przerw międzylekcyjnych, dyskotek szkolnych, • natychmiastowe reagowanie na przejawy negatywnych zachowań stosownie do sytuacji, • konsekwentne przestrzeganie wewnętrznych regulaminów przez całą społeczność szkolną – nauczycieli i uczniów, • spotkanie prewencyjne uczniów z przedstawicielami policji -przedstawienie młodzieży prawnych skutków stosowania różnych form przemocy wobec innych osób - odpowiedzialność karna nieletnich; 	
<p>Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • działania wzmacniające i uodparniające: wspieranie i akceptacja, pomoc w nabywaniu kompetencji osobistych, • działania o charakterze edukacyjnym: uczenie radzenia sobie z lękiem i frustracją, uczenie pozytywnego myślenia o sobie i rozpoznawania swoich mocnych stron, • uczenie technik relaksacyjnych, nowych rodzajów reakcji na bodźce wywołujące dotychczas niepożądane zachowanie, • dostrzeżenie mocnych stron ucznia przez nauczyciela – pozytywne wzmacnianie, • korygowanie niekorzystnych postaw i stanów emocjonalnych w toku całej działalności wychowawczej zarówno w szkole jak i w domu poprzez tworzenie warunków sprzyjających zaspokojeniu potrzeby kontaktów z rówieśnikami, • stosowanie metod zapobiegających zachowaniom agresywnym, jednocześnie utrwalających zachowania pożądane, • stwarzanie szansy osiągnięcia sukcesu, • rzetelne stosowanie wewnątrzszkolnego systemu oceniania z przedmiotów i zachowania; • tematyka godzin wychowawczych dotycząca profilaktyki uzależnień, • pomoc specjalistyczna -realizacja zaleceń zawartych w opiniach i orzeczeniach Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej dotyczących uczniów z różnymi deficytami rozwojowymi, • Indywidualny Program Edukacyjno-Terapeutyczny dla uczniów z orzeczeniami Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej 	<p>Wychowawcy, nauczyciele, pedagog,</p>

	<p>(indywidualizacja procesu nauczania i oceniania wybranych uczniów) zajęcia kompensacyjne i rewalidacyjne,</p> <ul style="list-style-type: none"> • konsekwentne stosowanie zasad WSO dotyczących frekwencji, • rozwijanie motywacji uczniów do nauki, • tworzenie warunków do osiągania sukcesów z uwzględnieniem indywidualnych predyspozycji uczniów – organizowanie różnorodnych zajęć pozalekcyjnych, zachęcanie do udziału w konkursach. 	
<p>Kształtowanie pozytywnego stosunku do własnego zdrowia, środowiska, profilaktyka zagrożeń.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • promowanie zdrowego stylu życia - wykorzystanie elementów programów profilaktycznych, • kształtowanie umiejętności bezpiecznych zachowań, • tematyka godzin wychowawczych dotycząca zaburzeń odżywiania (bulimia, anoreksja), profilaktyki uzależnień (alkohol, narkotyki, dopalacze, inne środki psychoaktywne, gry komputerowe, Internet), ryzyka związanego z piciem napojów energetycznych. Uświadamianie rodzicom wyżej wymienionych problemów (wywiadówki), • wyposażenie uczniów w odpowiednią wiedzę na temat racjonalnego i zdrowego odżywiania się, higieny osobistej, • utrwalanie nawyków dbania o higienę ciała i uczenia się, • uświadomienie zagrożeń związanych z okresem dojrzewania, • uczenie „poznania” własnego ciała; potrzeb fizycznych i psychicznych, • zapoznanie z problematyką jednostek chorobowych: anoreksją, bulimią i otyłością, • wyposażenie w podstawowe wiadomości na temat stresu, technik radzenia sobie oraz wpływu stresu na organizm młodego człowieka, • wskazywanie korzyści płynących z aktywnego spędzania czasu wolnego (np. uprawianie sportu, działalność turystyczno – krajoznawcza), • spotkania z przedstawicielami służby zdrowia – konsekwencje zaburzeń odżywiania, choroby nowotworowe – znaczenie profilaktyki i zdrowego odżywiania oraz policji -prawne skutki stosowania przemocy wobec innych ludzi, zachowania ryzykowne i ich konsekwencje itp. 	<p>Wychowawcy, nauczyciele realizujący programy, pedagog, pielęgniarka szkolna,</p>
<p>Kształtowanie postaw patriotycznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • realizowanie treści patriotycznych na wszystkich przedmiotach, a w szczególności na takich jak: język polski, wos, historia, geografia, sztuka, • organizacja uroczystości szkolnych, spotkań, akademii, pogadanek, wystaw dotyczących ważnych rocznic i świąt narodowych, • zachęcanie uczniów do uczestnictwa w 	<p>nauczyciele przedmiotów, wychowawcy, biblioteka szkolna</p>

	<p>uroczystościach, obchodach rocznic o charakterze patriotycznym odbywających się na terenie miasta i gminy Sanok,</p> <ul style="list-style-type: none"> • dbanie o właściwe zachowanie uczniów w czasie uroczystości i świąt państwowych, • pogłębianie szacunku dla symboli i bohaterów narodowych, • wprowadzenie do programu wychowawczego i edukacyjnego treści umożliwiających poznanie historii regionu i jego kultury (sylwetki lokalnych twórców i bohaterów, tradycje, obrzędy), • pogłębianie wiedzy o patronie szkoły, • organizowanie wycieczek krajoznawczo-turystycznych, rajdów, • tworzenie „Biblioteczki regionalnej” (książki, biuletyny, informatory, mapy, atlasy itp.), • czuwanie nad poprawnością i czystością języka polskiego podczas lekcji, przerw, wycieczek itp. 	
Kształtowanie postaw proekologicznych	<ul style="list-style-type: none"> • wyrabianie wśród uczniów poczucia odpowiedzialności za własne środowisko poprzez zajęcia dotyczące jego ochrony , • uczestnictwo w imprezach i akcjach związanych z ochroną Ziemi np.: „Dzień Ziemi”, • organizowanie wycieczek krajoznawczych, • przeprowadzanie lekcji o tematyce ekologicznej • budzenie szacunku dla przyrody i rozwijanie wrażliwości na problemy środowiska. 	wychowawcy nauczyciele
Kształtowanie postaw obywatelskich - wychowanie do demokracji	<ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzanie demokratycznych wyborów do RSU, RSK, • zapoznanie uczniów z prawami i obowiązkami dziecka – ucznia (Konwencja Praw Dziecka, statut szkoły, regulamin oceniania zachowania) 	wychowawcy nauczyciele opiekun samorządu uczniowskiego
Rozwijanie świadomości europejskiej	<ul style="list-style-type: none"> • zachęcanie uczniów do udziału w konkursach i projektach tematycznie związanych z Unią Europejską, • organizowanie konkursów i projektów dotyczących Europy i Unii Europejskiej, • popularyzacja wśród uczniów postawy solidarności z innymi narodami, 	nauczyciele wos i geografii j. obcych
Włączenie instytucji pozaszkolnych w proces wychowawczy	<ul style="list-style-type: none"> • kontynuowanie kontaktów z instytucjami działającymi w środowisku, • organizowanie zajęć z wykorzystaniem oferty placówek pozaszkolnych oraz zachęcanie uczniów do uczestnictwa w zajęciach, • zapoznanie z ofertami instytucji kulturalno-oświatowych działających w środowisku. 	nauczyciele wychowawcy

Współpraca ze środowiskiem lokalnym	<ul style="list-style-type: none"> • udział młodzieży w akcjach dobroczynnych organizowanych przez społeczność lokalną, • prezentacja dorobku szkoły w lokalnych mediach, • organizowanie imprez środowiskowych, • aktualizacja strony internetowej. 	dyrekcja, nauczyciele
Współpraca z rodzicami	<ul style="list-style-type: none"> • współdziałanie rodziców w tworzeniu dokumentów szkolnych, • wraz z Radą Rodziców podejmowanie decyzji dotyczących praw i obowiązków uczniów i szkoły, • pozyskiwanie rodziców jako sojuszników działań wychowawczych i profilaktycznych; tworzenie kontraktów wychowawca – rodzic – uczeń w przypadku problemów wychowawczych, • systematyczne informowanie rodziców o postępach dydaktycznych i wychowawczych młodzieży, • monitorowanie spełniania obowiązku szkolnego przez dzieci, • angażowanie rodziców w organizowanie imprez i uroczystości klasowych, szkolnych, • pedagogizacja rodziców, • wspomaganie rodziców w procesie wychowawczym, • uświadomienie rodzicom znaczenia w życiu młodego człowieka właściwych relacji pomiędzy wszystkimi członkami rodziny, • stała współpraca rodziców z wychowawcami klas, pedagogiem, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, • wyposażenie rodziców w wiedzę na temat niepowodzeń szkolnych dzieci, udzielanie wskazówek do pracy z dzieckiem w domu, • pomoc rodzicom w sytuacjach kryzysowych, • współpraca z rodzicami w zakresie informowania o zdarzeniach zaistniałych na terenie szkoły - wykorzystanie możliwości e-dziennika, informowanie o możliwościach szukania pomocy w zakresie zagrożeń w sieci, cyberprzemocy i uzależnienia od komputera 	dyrekcja, wychowawcy, pedagog szkolny, psycholog, nauczyciele przedmiotów

5. Rozdział

Ewaluacja programu.

Przebieg pracy wychowawczo - profilaktycznej i jej efekty poddawane są systematycznej obserwacji i ocenie. Informacje zwrotne pochodzące od uczniów, rodziców i nauczycieli służą doskonaleniu pracy i stanowią podstawę do planowania zamierzeń wychowawczych w kolejnym roku szkolnym.